

Rune Fardal, studerer psykologi

Personlighetsforstyrrelser med hovedvekt på narsissistisk problematikk i relasjon til barn
<http://www.sakkyndig.com> mail: rune@fardal.no

Narsissisme og vrangforestillinger

19 Oktober, 2012, Oppdatert 20.10.2012

Utskrift: <http://www.sakkyndig.com/psykologi/artikler/bolgen.pdf>

En viss grad av positiv speiling fra andre mennesker i form av ros og anerkjennelse (narsissistisk speiling) er nødvendig under barndom og oppvekst for at et menneske skal utvikle en rimelig grad av trygghet og selvfølelse. (http://snl.no/sml_artikkel/narsissisme)

***Et barn som krenkes slutter ikke elske sine foreldre,
det slutter å elske seg selv!***

Dette er kjernen i den narsissistiske problematikk. Slike barn mister troen på egen mestring og de ender opp med å søke bekrefte denne resten av livet.

Når det blir barnet som må gi ros og speiling (kjærlighet) til den voksne, går det galt med barnets utvikling av tilknytning, trygghet og selvfølelse. Barnet får ikke dekket sine behov, kommer i en underskuddsposisjon, les: *avhengighet*, til den voksne og ender opp som den voksnes emosjonelle reservoar (narsissistiske supply). Barnet utvikler en sykkelig avhengighet. Eller som Finn Skårderud skriver i boken Uro (2002):

Den narsissistiske benektelsen av avhengigheten av de andre kan bli ødeleggelsen av de andre.

Han samlet på ofre. Hans omsorg for ofrene gav ham – iallfall for en stund – en følelse av å være et svært betydningsfullt menneske.

Denne avhengigheten ligner i prinsippet mye på den avhengighet vi ser ved alkohol og narkotiske stoffer. Barnet føler et sug mot den voksnes bekræftelse. Affekten er så sterk at den styrer barnets adferd. Dette bruker så den voksne til å kontrollere barnet. Barn som prøver bryte ut av dette emosjonelle grep, blir straffet både fysisk (vold) og psykisk (emosjonelle trusler). "*Hvis du ikke gjør som jeg sier tar jeg livet mitt*" eller "*nå skal jeg flytte langt vekk så du ikke ser meg mer*", er typiske trusler et barn ikke har noe å stille opp mot. Og det komplekse er at normale også i frustrasjon kan gi uttrykk for slike utbrudd, men i motsetning til narsissistisk forstyrrede mennesker innser de selv at dette var galt og de forklarer for barnet at dette ikke var ment, de beklager og forklare sin frustrasjon slik at barnet ikke blir sittende med denne frustrasjonen. De løfter frustrasjonen av barnets skuldre. narsissister verken ser eller forstår barnets frustrasjon. det følger av deres egen egosentrisme.

Ofte er den andre og friske forelder holdt på avstand ved hjelp av nettopp de som skulle beskytte barnet, som barnevern og sakkyndige og dommere!

Slike barn vil kunne utvikle alvorlige usynlige skader som depresjon, angst, og personlighets forstyrrelse. Disse blir usynlige for omgivelsene fordi den *skammen* barnet er innprentet med fra den syke forelder, søkes dekket over. Skammen har sitt utspring i den voksnes fremstilling og forventning av seg selv som et offer. Barnet manipuleres til å tro at det hjelper den voksne mot en ytre fiende (ofte den normale forelder). Dessverre viser det seg ofte at denne "ytre fiende" oftest er den syke forelders projiserte bilde av seg selv! Demoniseringen av den normale forelder er ofte et uttrykk for egne indre demoner. (projisert ut)

Slike barn gjør alt for å fremstå perfekte og velfungerende, et forsøk på å balansere den narsissistiske forelders negative forventninger. Om man spør barnet svarer de ofte at "*de har det bra*", Stockholmsyndromet i praksis. Barnet beskytter overgriperen. De kan også få synlige skader som sammenbrudd i immunsystemet (diabetes1) grunnet det kroniske stresset de lever under. De kan få skader i hippocampus som medfører konsentrasjonsvansker, vansker med logisk tenkning, noe som kommer til syne f.eks. som problemer med matematikk. I ytterste konsekvens tar skaden form av narsissistisk adferd.

Forsøk på å hjelpe slike barn, prøve snakke om de vansker de har, fører til umiddelbart forsvar av både egen dårlige selvbilde (skapt av narsissistens forventninger) og den syke forelder. Barnet frykter at de skremmer barnet derfra er utsatt for blir virkelighet (selvmords trusler, utestengelse, tap osv.) Utsagn som at de ikke "*oraker snakke om det*" er klare signaler på at

noe i barnets hverdag er fryktelig galt. Trygge barn liker å snakke om hva de gjør.

Psykologer kan skrive i sine rapporter at "*det låser seg*", når de vil snakke med barnet om det som er vanskelig. Allikevel gjør de ikke noe for å hjelpe barnet. De kan beskrive åpenbar lojalitetskonflikt uten å forstå de mekanismer denne bygger på. Psykologer, barnevern og dommere forstår ofte ikke narsissistisk dynamikk! Det er åpenbart at slike barn ikke er trygge barn, det er åpenbart at dette ikke er barn som har en god tilknytning til sin omsorgsperson. Dette er barn i alvorlig krise. Dette er det man kaller de usynlige barn. Tove Jansson beskriver denne problematikk godt i sine bøker om mummitrollene.

I boken «Det usynlige barnet» forteller Tove Jansson historien om Ninni, som vokser opp hos en tante som ikke er glad i henne. Ninni er et sjenert og veldig ordentlig lite barn. Hun går stille i dørene og rydder alltid opp etter seg. Hvis Ninni gjør noe galt, blir ikke tanten sint, i stedet kommer hun med **ironiske og kjølige kommentarer**. Gradvis blekner Ninni i konturene og blir til slutt usynlig. Ninni blir tatt med til Mummi-familien for å bli synlig igjen. Det eneste de kan se av henne, er en liten bjelle som er satt rundt halsen hennes, for at de skal vite hvor hun er.

Det finnes flere som Ninni. En 18-år gammel jente opplevde at det ikke var rom for hennes problemer i familien. Hun vokste opp med mor, far og en eldre søster. Moren ble syk, og resten av familien måtte ta mye hensyn til henne.

Nettopp disse forventninger slike foreldre fremsetter gjør at barna ikke får den oppmerksomhet og bekreftelse de har behov for. Et barn som vil skjule sin hverdag med slike syke voksne (som for øvrig ser perfekte ut)

lever under ekstremt skadelige forhold. De skader sin identitet og personlighetsutvikling.

"Forøkt grad av narsissisme øker risikoen for utvikling av depressive symptomer hvis personen opplever krenkelser og (følelsmessige) tap. Ved alvorlige former for narsissisme vil personen heller ikke være i stand til å bære (kjenne på) depresjon, fordi dette blir totalt uforenlig med egenoppfattelse og selvnytelse. I stedet møtes krenkelser og tap med sinne overfor andre, som tillegges all skyld og som tilskrives onde og uhederlige motiver for sin atferd og handlinger. Hos noen kan det narsissistiske raseriet bli så massivt at projeksjonen antar psykotiske dimensjoner, f.eks. forestillinger om komplott (paranoid psykose)." (http://snl.no/sml_artikkel/narsissisme)

Dette er typisk for narsissister. Deres depresjon skjules i en tilsynelatende velfungerende fasade. De fremstår ved samtale med sakkyndige som guds gave til barnet, men så snart rampelyset er slukket, begår de omsorgssvikt mot barnet. Avtaler er viktig - for andre! Selv er de hevet over en hver avtale. "Guder" inngår ikke avtaler. Barnevernets observasjon vil aldri avdekke dette, fordi den er anmeldt i god tid slik at fasade og hjem kan fremstå perfekt. Dermed blir konkrete beskrivelser av overgrep lagt vekk, for som barnevernet ofte skriver "de hadde ikke sett noe"! Snakk om naive mennesker....

"Forut for akutte paranoide psykoser er det ofte en markert stressreaksjon. Krenkelse eller såret selvfølelse (narsissistiske krenkelser) er ofte et sentralt element i stressituasjonen. Dette kan utløse et sinne som vedkommende opplever som uforenlig med sitt eget selvilde. «Løsningen» kan bli at sinnet projiseres over på andre:

- I stedet for at man selv er sint på andre i en slik grad at det oppleves som truende, er andre så sinte på en selv at det er farlig.*
- I stedet for å oppleve at man selv truer andre, opplever man seg i stedet forfulgt eller truet av andre.*
- I stedet for å oppleve at en selv bryter avtaler, opplever man i stedet at andre bryter avtaler.*
- I stedet for å oppleve at man selv truer andre, opplever man at andre truer en selv.*

osv.

Vrangforestillingenes innhold kan ofte avspeile konflikter eller problematiske områder som forelå før utvikling av psykosen. Dette er projeksjon i praksis. De psykologiske og biologiske sårbarhetsforholdene er i prinsippet som omtalt for paranoia."

(http://snl.no/sml_artikkel/paranoid_psykose)

De som utsettes for slike får ofte en opplevelse av at virkeligheten blir snudd på hodet. De anklages for den adferd den andre fremviser. Den som har levd med en narsissist har ganske sikkert opplevd disse hysteriske irrasjonelle raserianfall der de synes fullstendig miste kontroll ved krenkelser. Reaksjoner er ofte fullstendig ute av proporsjoner i forhold til det som utløste raseriet. En får inntrykk av at det er den siste dråpen som får begeret til å eksplodere. Hva det begeret ellers inneholder kan en bare tenke seg. De kan gå fullstendig berserk. Det kan oppstå når de føler "venner" krenker dem, det kan oppstå når de står i fare for å miste sitt narsissistiske supply. Trusler om at barnet flyttes til den normale forelder vil utløse et slikt raseri fordi barnet fyller en supply-funksjon hos den voksne. Omsorgskonflikter der barnet nektes, hindres kontakt med den normale forelder er klassisk.

Denne typen konflikter blir ofte av sakkyndige oppfattet som 2 voksne som krangler. De synes ikke forstå at det er noe helt annet som skjer, nemlig narsissistens kamp mot sin egen skam. Sakkyndig ser krusningene på overflaten og ikke stormene under. Narsissister er spesialister på å holde en "perfekt" overflate. Under fire øyne derimot avsløres lett dette syke raseri. Barna blir ødelagt med sakkyndiges hjelp i mange tilfeller. Og dommere legger oftest sakkyndiges vurderinger ukritisk til grunn!